Шкулсенчи ĕçпе кану лагерĕсенче

Никама та тунсăх мар

Очăкасси шкулĕнчи лагерьте

Акă ĕнтĕ кĕтнĕ çу кунĕсем çитрĕç. Ачасем каникула саванса каяççĕ. Пирĕн шкулта вара, ытти çулсенчи пекех, ĕçпе кану лагерĕ уçăлчĕ. Лагерь уçма Чечек тĕнчин патшипе майри килсе çитрĕç. Чечек тĕнчин патши З.Т. Прокопьева Очăкасси шкулĕнче 5-мĕш çул ĕçпе кану лагерĕ уçăлнă ятпа пурне те саламларĕ.

Лагерь ĕçлеме пуçланăранпа тĕрлĕ усăллă ĕçсем, сывлăха çирĕплетекен вăйăсем ирттертĕмĕр: "Хаваслă стартсем", "Цирк çăлтăрĕсем", скакалкăпа сикекенсен тата ункă çавăракансен конкурсĕсем, "Юмах тĕнчи" т.ыт.те.

Çĕнĕ кун ирхи зарядкăран пуçланать. Шкул ачасен хаваслă сассипе тулать, лагерьте вăйă-кулă хуçаланать.

Эпир усăллă ĕçсем чылай туса ирттертĕмĕр: купăста лартса шăвартăмăр, кивĕ кĕнекесене макулатурăна пуçтарса патăмăр, сиплĕ курăксем пухрăмăр, йăрансем шăвартăмăр. Сиплĕ курăксем пухнă укçапа шкул библиотеки валли энциклопеди туянма шутларăмăр.

Тата çакна асăнмасăр хăварас килмест: тĕрлĕ ăмăртусенче тата ĕçсенче палăрнă ачасене кулленех палăртса хăвараççĕ, жетонсем параççĕ. Вĕсемпе лагерь вĕçĕнче парне выляса илме пулать.

Очăкасси шкулĕнчи ачасем çу кунĕсене усăллă ирттереççĕ.

Анастасия ИВАНОВА.

Кăçал çанталăк питĕ шăрăх тăрать. Çавна кура эпир лагерьте Нептун кунне ирттерме шутларăмăр. М.А. Белова воспитатель ертсе пынипе уява икĕ кун малтан хатĕрленме пуçларăмăр. Нептун кунĕ шыв хĕрринче иртрĕ. В. Степанов хăйне чăн-чăн Нептун пекех тытрĕ. Вутăш пикисем пурне те хăйсен хаваслă ташшипе тыткăнларĕç. Уява Черномор та хăйĕн çарĕпе çитрĕ. Эпир хаваспах тĕрлĕ ăмăртусене хутшăнтăмăр. Юлашкинчен Нептун "шыв уççи" парнелерĕ. Ун хыççăн эпир шывпа вылярăмăр. Кăçхине вара тахçантанпах кĕтнĕ çумăр çурĕ!

Алена МАТВЕЕВА.

Çĕртме уйăхĕн 15-мĕшĕнче Муркашра ĕçпе кану лагерĕсен спартакиади пулать тесен эпир тăрăшсах хатĕрленме пуçларăмăр. Малтан лагерь пурнăçĕ çинчен хаçат кăларăмăр. Хаçат кăларакансен ĕçне спартакиадăра пысăка хурса хакларĕç, 2-мĕш степеньлĕ диплом парса чысларĕç. Спартакиадăна каякан команда конкурссене тĕплĕн хатĕрленчĕ. Лагерьти ытти ачасем те спартакиадăри конкурссене тĕпе хурса ăмăрту ирттерчĕç. Ку пурне те питĕ килĕшрĕ. Спартакиадăра Очăкасси шкулĕн команди "Кенгуру" конкурсра 3-мĕш вырăн йышăнма пултарчĕ. Спорт уявĕ пуриншĕн те усăллă пулчĕ. Пире ку ăмăртăва хатĕрлесе илсе кайнă Р.Г. Степанова тата Н.Г. Романова воспитательсене чĕререн тав тăватпăр.

Максим АРХИПОВ.

Кану усăллă иртет

Оринин шкулĕнче «Факел» ĕçпе кану лагерьне йĕркелесе яни кăçал 26 çул. 1981 çулта унта З.К. Константинова лагерь ертӳçинче, Т.П. Алексеева, Н.Р. Иванова воспитательсем пулса тăрăшнă. Унта 60 ача канса тăрăшса ĕçлекен ачасемпе воспитательсене парнесем парса чысласçĕ.

Хальхи вăхăтра та «Факел» лагере шкул ачисем хаваспах çӳреççĕ. Шкулăн çĕр лаптăкĕ çинче те ырми-канми тăрăшаççĕ. Унта тĕрлĕ пахча çимĕç пăхса çитĕнтереççĕ. Шкул столовăйĕнче вăй хуракансем вара тутлă апат-çимĕçпе сăйлаççĕ.

нă. Вĕсем «Оринино» (ун чухнехи «За коммунизм») хуçалăха пысăк пулăшу панă. Кăшман, çĕр улми анисем çинче тăрăшнă.

Ĕçпе пĕрлех кану çинчен те манман. Экскурссисемпе вăйăсем, викторинăсемпе шашка-шахмат турнирĕсем, тĕрлĕрен конкурссем, тупăшусем, спорт вăййисем тăтăшах иртнĕ.

Кашни çулах ял хуçалăх предприятийĕн ертӳçисем

Интереслĕ те хаваслă иртеççĕ çу кунĕсем. Апла пулсан сентябрĕн 1-мĕшĕнче çĕнĕ вĕренӳ çулне тытăнма кашниййĕнех кăмăл тулли пулĕ.

А. РОЖКОВА.

Сăн ӳкерчĕкре: Т.П. Алексеева лагерь ачисемпе.

Пурте кăмăллă

Ярапайкасси шкулĕнче «Олимпиец» сиплев лагерьне йĕркеленĕ. Унта 6–12 çулсенчи 30 ача канса хăйсен сывлăхне çирĕплетет. Ытларахăшĕ вĕсем тулли мар тата йĕркеллĕ мар çемьесенчен.

Куллен тĕрлĕрен интереслĕ мероприятисем сахал мар иртеççĕ. Кусем вĕсем юмах каçĕсем, тăван тавралăх тăрăх походсем, спорт ăмăртăвĕсем, эмел курăкĕсем пухасси т. ыт. те.

Ачасене кунсерен икĕ хутчен апатлантараççĕ. Пушă вăхăта вĕсем кану пӳлĕмĕнче ирттереççĕ. Унта вĕсем ӳкереççĕ, кĕнекесем вулаççĕ тата ал ĕçĕпе тărмашаççĕ.

Ачасем пурте кăмăллă. Çитес çул та вĕсем лагере килес шутлă.

В. РОМАНОВ.

Шкулти кану лагерĕ

Çĕртме уйăхĕ çитрĕ. Вĕренӳ кунĕсем хыçа юлчĕç. Халĕ кашни ача умĕнче пĕртен-пĕр ыйту: ăшă çу кунĕсене мĕнле ирттерес? Шатракасси шкулĕнчи ачасене çак ыйту çине хуравлама шкул администрацийĕ пулăшрĕ. Вăхăта савăнăçлă, усăллă ирттерме юратакансем шкул çумĕнчи "Березка" лагере çӳреме пуçларĕç. Кăçал лагере ертсе пыракансем Георгий Витальевич Смирнов тата Светлана Алексеевна Терентьева. Лагере çирĕм ача çӳрет. Çывăхри шкултан вуннăмĕш класри тăватă вĕренекене чĕнсе илчĕç. Вĕсем тăхăр çул хушши Шатракасси шкулĕнче вĕреннĕ. Тăван шкулта ĕçлеме татах та интереслĕрех. Çамрăк вожатăйсем вара çаксем: Вера Ялушкина, Любовь Вишнева, Ольга Соловьева, Надежда Терентьева. Хĕрсем хăйсен хăвачĕпе, кăмăлĕпе лагере çӳрекен ачасене ĕçсĕр, хуçăк кăмăлпа кулянса ларма памаççĕ.

Акă вăл чи чаплă, савăнăçлă вăхăт. Георгий Витальевич аслă вожатăй "Березка" лагерь уçăлнă ятпа пурне те саламларĕ. Отряд командирĕсем лагерь ялавне хăпартрĕç. Çапла вара çак кунтан "Березка" лагерь ĕçлеме пуçларĕ. Линейка хыççăн концерт пулчĕ. Пурте малтан юратнă "Улыбка" юрра савăнăçлă юрларăмăр. Ун хыççăн хĕрачасен питĕ илемлĕ ташшипе килентĕмĕр. Ксюша Ласовапа Алена Никитина вара хăйсене кăмăла кайнă юррине юрласа савăнтарчĕç. Чаплă концерт хыççăн – кăнтарлахи апатлану.

Кăнтăр иртсен ачасене тепĕр тĕлĕнтермĕш кĕтрĕ. Хăйсене пысăк ачасем пек туйма дискотека иртрĕ. Арçын ачасем хĕр ачасене пĕр-пĕрин алăран тытăнса ташланине пăхса ларчĕç, хăйсем ташлама вăтанчĕç пулас.

Дискотека хыççăн пурте туслăн урама тухса пухăнса тăтăмăр. Аслă вожатăй тепĕр хут пурне те лагерь уçăлнă ятпа саламларĕ. Светлана Алексеевна вара тутлă кучченеçпе ачасене хăналарĕ. Параппанпа, горн сассипе командирсем ялав антарчĕç. Çакăн пек интереслĕ вĕçленчĕ пирĕн "Березка" лагере уçнă кун. Малалла пире татах та савăнăçлă, хĕвеллĕ кунсем кĕтеççĕ.

Любовь ВИШНЕВА.

Шатракасси шкулĕ.

Кичем мар

Çĕртме уйăхĕн 4-мĕшĕнче Шурча шкулĕ çумĕнче «Гелиос» ĕçпе кану лагерĕ ĕçлеме пуçларĕ. Ачасене кунта кичем ан пултăр тесе А.Н. Рыжкова лагерь ертӳçипе М.Р. Ершова тата В.В. Бычкова воспитательсем чунтан тăрăшаççĕ. Пире çак лагерьте питĕ савăнăçлă, кăмăллă, кашни кун мĕн те пулин çĕннине пĕлетпĕр.

Нумаях пулмасть «Зарница» вăйă иртрĕ. Икĕ отряд хушшинче пулчĕ вăл. Çĕнтерес тесе пурте тăрăшрĕç. Пĕтĕмлетӳсем тунă хыççăн вара «Дружба» отряд çĕнтерни паллă пулчĕ. Кая юлакансем те ӳкĕнмерĕç. Ку вăл вăйă кăна вĕт-ха. Туслăхпа килĕшӳ пулнинчен ытларах мĕн кирлĕ пире.

Ачасемпе эпир похода та кайнăччĕ. Унта пĕçернĕ яшка питĕ тутлă пулчĕ. Хамăр пĕçернĕ вĕт-ха ăна. Интереслĕ иртет лагерь пурнăçĕ.

Е. РЫЖКОВА.

Шурча шкулĕ.

Аван-çке каникулта

Тин çеç шкулта вĕренӳ çулĕ вĕçленчĕ. Умра вара – хаваслă каникул кунĕсем. Ытти çĕрти пекех, Кашмаш шкулĕнче те сывлăха çирĕплетмелли «Росинка» лагерь ĕçлеме пуçларĕ.

Ачасем лагере тулли кăмăлпа çӳреççĕ. Пĕрремĕш кунтанах эмел курăкĕсем пухас ĕçе кӳлĕнтĕмĕр. Чи нумай пухаканнисем В. Любимов, А. Гониашвили, М. Перлов, П. Алжиров пулчĕç.

Кунпа пĕрлех тĕрлĕ мероприятисем иртеççĕ. Е.Н. Ершовапа Р.А. Чаплина воспитательсем йĕркелеççĕ вĕсене.

Çапла, сисĕнмесĕрех иртеççĕ лагерьти кунсем. Умра вара татах нумай интереслĕ ĕçсем, хаваслă та савăнăçлă мероприятисем кĕтеççĕ.

А. ДАНИЛОВА.

Кашмаш шкулĕ.

Кĕтнĕ вăхăт

Вĕренӳ çулĕ вĕçленчĕ. Тинех çуллахи кĕтнĕ каникул çитрĕ. Мĕн чухлĕ савăнăç илсе килет вăл пире.

Çĕртме уйăхĕн 11-мĕшĕнче шкулта "Волжанка" ĕçпе кану, 13-мĕшĕнче кĕçĕн классен сывлăха çирĕплетмелли лагерĕсем ĕçлеме пуçларĕç. Кунта 60 ача çӳрет. Кашни кун интереслĕ иртет. "Шкула килес килет",- теççĕ ачасем. Урамра чупса çӳрени мар çав. Кун йĕркине сирĕп пăхăнатпăр. Ирхине 8 сехетре физзарядкăран пуçланать кун. Вăйăсем, тĕрлĕ мероприятисем, кружоксем… Кун сисĕнмесĕрех иртет. Е.З. Таймаскина, Л.А. Раскова, Ю.С. Копеев, Г.А. Анисова, Ю.М. Маркова воспитательсем хăйсен ĕçне пĕлсе йĕркелеççĕ.

И. ГРИГОРЬЕВА, лагерь пуçлăхĕ.

Ильинка шкулĕ.

Пирĕн валли куллен интересли нумай

Утă уйăхĕнче Тойкилтĕ шкулĕнче «Кăткă тĕмми» сывлăх сиплевĕн лагерĕ ĕçлеме пуçларĕ. Кунта ытларах кĕçĕн классенчи ачасем çӳреççĕ. Пĕтĕмпе 30 ачана яхăн.

Лагерьте кашни кун мĕнле те пулин мероприятисем ирттермелли малтанах палăртса хунă. Мана ытларах «Йĕплĕ шӳтсен кунĕ» килĕшрĕ. Ăна утă уйăхĕн 21-мĕшĕнче ирттертĕмĕр. Эпир çав кун лагере пурте кулăшла тумланса килтĕмĕр. Максим Терентьев «Старик Хоттабыч» костюмĕпе килчĕ. Света Николаеван шăлаварĕ тĕрлĕ тĕслĕ пулнăран хырăм тытсах култăмăр. Максим Илларионовна Петр Саватеев хĕр ачасенчен пĕртте кая юлмарĕç, вĕсем пике тумĕсемпе ташласа пачĕç. Ыттисем те хăйсен пултарулăхне кăтартма тăрăшрĕç.

Акă «Сармантей» юмахăн вĕçне кам кулăшларах шухăшласа кăларассипе те конкурс пулчĕ. Кунта Наташа Порфирьева пултаруллăраххи палăрчĕ. Вăл юмахри Сармантей çăмартине «Колгейт» шăл пастипе çунă та, унăн çăмарти вара çĕре ӳксен те ванман. Çакă пире ытларах килĕшрĕ.

Унсăр пуçне тата интереслĕ конкурссем ирттертĕмĕр. Малашне татах çĕнни, кăсăклантаракканни кĕтет пире.

Елена САВАТЕЕВА.

Тойкилтĕ шкулĕ, 4-мĕш класс.

Район прокуратуринче

Ĕç укçине вăхăтра тӳлес пулать

Район прокуратури районти предприятисемпе организацисенче ĕçлекенсене ĕç укçине епле тӳлесе тăнине тĕрĕслерĕ. Çакна тупса палăртнă: "Чемеево" ял хуçалăх предприятийĕнче ĕç укçине 2 уйăх тӳлемен. Предприяти ертӳçисем ĕç укçи парăмне парса татассипе тивĕçлĕ мерăсем йышăнма васкамаççĕ.

Ку вара вăл РФ Ĕç кодексĕн 136 статйин 6 пайне пăсни пулса тăрать. Унта палăртнă тăрăх предприятин шалти ĕç йĕркипе, коллективлă договорпа, ĕç договорĕпе пăхнă пек ĕç укçине уйăхне 2 хутран кая мар тӳлесе тăмалла.

Кунсăр пуçне РФ Конституцийĕн 37 статйипе килĕшӳллĕн кашнинех лайăх ĕçшĕн нимĕнле дискриминаципе пăхмасăр хавхалантарма тивĕç.

Асăннă факт тĕлĕшпе тĕрĕслев ĕçĕсем пыраççĕ, прокуратура енĕпе тивĕçлĕ йышăну тăвас ыйту тăрать.

Д. ВИКТОРОВ, район прокурорĕн аслă пулăшаканĕ.

Пенси фондĕнчен хыпарлаççĕ

Çăмăллăхсемшĕн укçа илес ыйтупа

Пенсионерсенчен хăшĕсем хăйсене тивĕçекен социаллă çăмăллăхсем вырăнне укçа илсе тăма кăмăллă. Çакна валли патшалăх майсем туса парать. Кун пеккисен заявленисем çырма тивет. Анчах та пурте Пенси фончĕн районти управленине пырса çӳреме пултараймасть. Çавна шута илсе РФ Пенси фончĕн районти управленийĕ кун пек çынсенчен заявленисем пухма вырăнсене тухса çӳрет. Специалистсем ял тăрăхĕсене çитеççĕ, заявленисем йышăнаççĕ, тĕрлĕ ыйтусемпе ăнлантарса параççĕ.

Ку ĕç май уйăхĕнчех тытăннă ĕнтĕ. Июнь уйăхĕ вĕçленнччен тата июль уйăхĕнче пенсионерсенчен заявленисене ял тăрăхĕсем тăрăх çак кунсенче йышăнма пыраççĕ:

Хорнуй –	июнĕн 27-мĕшĕ;
Чуманкасси –	июлĕн 4-мĕшĕ;
Шетмĕпуç –	июлĕн 11-мĕшĕ;
Юнкă –	июлĕн 18-мĕшĕ;
Йӳçкасси –	июлĕн 25-мĕшĕ;
Ярославка –	июлĕн 31-мĕшĕ.

Н. СЕМЕНОВА, РФ Пенси фончĕн районти уйрăмĕн пай пуçлăхĕ.

Партисен пурнăçĕнчен

Библиотекăсем валли — кĕнекесем

"Единая Россия" политика партийĕ çĕршыв пĕлтерĕшлĕ пысăк ыйтусене татса панипе пĕрлех çĕршывăн çамрăк гражданинĕсем пирки те манмасть, сахал мар мероприятисем ирттерет. Акă майăн 24-25-мĕшĕсенче "Единая Россия" политика партийĕн Чăваш Республикинчи регион уйрăмĕн пуçарăвĕпе библиотекăсем валли кĕнекесем пухассипе йĕркеленĕ виçĕ уйăхлăх акцийĕ пуçланчĕ. Çавна май парти членĕсемпе ун майлисем кĕнекесем пухассине йĕркелерĕç. Вĕсене "Единая Россия" парти ячĕпе библиотекăсене 2007 çулхи сентябрĕн 1-мĕшĕнче парăпăр.

А. КОРНЕЕВА, "Единая Россия" политика партийĕн Муркаш районĕнчи уйрăмĕн ертӳçи.

Астăвăм

Асрах çав хăрушă кун

Пĕлетпĕр ĕнтĕ, 1933 çулта А. Гитлер, Германи патшалăхĕн пуçлăхĕ пулса тăрсан, пĕтĕм тĕнчене хăйĕн аллине çавăрса илес шухăшне пурнăçа кĕртме тытăнать. Вăл пĕтĕм тĕнче халăхне чуралăха илесшĕн пулнă. Заводсемпе фабрикăсем ытларах вăрçă техникипе хатĕрсем кăларма пуçăнаççĕ. Çар хăвачĕ татах вăйланать унăн.

Пирĕн çĕршыв çине тапăнса килес шутпа капитализм тĕнчинче чи вăйлă çар мобилизацилеме пултарать. 8 миллион çурă çынна хĕç-пăшал тыттарать. Ку вăл пирĕн çарсенчен 2 хут çурă нумайрах. Çĕнĕ йышши çар техники енĕпе те вăйсем шайлашуллă пулман.

Хăйĕн тискер шухăшне пурнăçласах 1939 çулта пирĕн çĕршывпа пĕр-пĕрин çине вăрçăпа тапăнас марри пирки 10 çуллăх уйлавлă килĕшӳ тăвать. Чăннипех ĕнтĕ эпир Германие тырă парса пулăшса тăнă, нимĕçсем вара пирĕн патра заводсем тунă çĕрте ĕçленĕ. Тĕслĕхрен, Шупашкар вăрманĕнче 320-мĕш номерлĕ завода та нимĕç инженерĕсем тунă.

1941 çулхи июнь уйăхĕн пуçламăшĕнче Гитлер пирĕн çĕршывра ĕçлекен хăйĕн специалисчĕсене пурне те урăххисемпе улăштаратăп тесе каялла чĕнсе илет. Пĕтĕмпех хатĕрлесе çитерсен вара 1941 çулхи июнĕн 22-мĕшĕнче пирĕн çĕршыв çине вăрçăпа тапăнчĕ.

Йывăр килчĕ совет халăхне. Ним айăпсăр сахал мар çынăн пурнăçĕ вăхăтсăр татăлчĕ. Вăрçăра мĕн чухлĕ ял-хула кĕлленчĕ.

Çавна та каласа хăвармалла. Вăрçă пуçланнине пĕлсен тăваттăмĕш кунне Америка çĕршывĕн пуçлăхĕ Рузвельт вăрçă ыйтăвĕсемпе калаçма Мускава Сталин патне хăйĕн представительне ярать. Сăмах иккĕмĕш фронт уçасси пирки пынă. Шел пулин те, Рузвельт иккĕмĕш фронт уçма васкамарĕ.

Пĕтĕм çĕршыв пысăк инкеке кĕрсе ӳкет. Гитлерăн вăйлă çарĕ çĕнтерӳ хыççăн çĕнтерӳ туса кĕске вăхăтрах Мускав патнех çитет. Пĕтĕмпе те 26 километр кăна юлать. Çапах та фашистсем Мускава кĕреймерĕç. Тăван халăх çине тăни, салтаксем хаюлăхпа паттăрлăх кăтартни харама каймарĕ. Эпир çĕнтертĕмĕр.

В. ИВАНОВ, Аслă Отечественнăй вăрçă ветеранĕ.

Кашмаш ялĕ.